

érték, mely magát ostoba célokra fecsérli el.“ „Ne adjátok a kutyáknak azt, ami szent, gyöngyeiteket se dobjátok a disznók elé, mert eltaposás lábukkal, azután megfordulnak, és széttépnek titeket“. (Mt 7,6).

Az őszi tájban napsugár aranyozza az Isten áldását gyűjtő szorgalmas kezeket. Szép eredmények növelik az önbizalmat. Halad a betakarítás, s az ottmaradt giz-gaz is eltakarítódik. Lassan a megnyugvás csendessége édesgeti bennetek a jól végzett munka sikerélményét. S ha jön a tél, ha jön a tavasz, ha jön az új erőpróba, elrendezett raktáraitokból, ésszerű beosztással lesz majd tartalék.

Mindezt azért mondtam el, hogy megérthessük: így van a valószínűleg értékek világában is. Értelmünkre, szívünkre mindig ráragyog Isten szeretete, hogy lássuk és érezzük, mi az örök érték és hogyan lehet különbséget tenni a fenséges és nevetséges, az építő és romboló, a hasznos és a káros, a tiszta és a tisztátalan között, és hogyan lehet Jézussal együtt gyűjteni: tiszta szívet, tiszta lelkiismeretet, tiszta gondolatot, tiszta hitet, egyszóval istenfiúsági kincseket. Hogy lássuk, hogyan kell egy gyülekezeti közösségben Jézussal gyűjteni és lelki házzá épülni.

Isten a hit által melengeti gyengülő akaratumkat, ha közeledünk hozzá, hogy vigyázhassunk lelki kincseinkre takarékosan, és soha se legyünk tékozló gyermekei, kik gyöngyeiket ostoba célokra szórják szét.

Jézushoz való tartozásunk követelménye a vele való takarás. A vagy-vagy válaszútja előtt állva, hiszem, hogy nekünk könnyű lesz mellé állni. Amen.

HATALOM, DICSŐSÉG

Mt 6,13b

A Miatyánk utolsó szavai még fülünkbe csengtek, amidőn kétszer megismételve olvastam ugyanazokat a Bibliából: „tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké“.

Hatalom, dicsőség, amint kimondom, jelezni akarom, hogy lelkeimet Isten hatalma és dicsősége töltötte be, s próbát teszek nektek is megmutatni azt.

Különös, de azt is be kell vallanom, hogy amikor erre vállalkozom, minduntalan a gyermekkori mesék gyakran hallott közhelye tolakodik elé. Kimondom hát így, ahogy sokszor hallottam és sokszor elmondtam magam is: „Felséges királyom, életem-halálom a kezébe ajánlom“.

Nem véletlen e képzettársítás, mert, ha valaha voltak királyok, akiknek hatalma, dicsősége abban állott, hogy alattvalóik élete és halála

egyetlen kézmodulatuktól függött, akkor mennyivel inkább függvénye életünk és halálunk Isten hatalmának.

Nem véletlen e különös képzettársítás azért sem, mert végig forgatva a Bibliát, számba véve az ott olvasható Istent dicsérő gyöngyszemeket — a mózesi könyvektől a Zsoltárokon át, és az evangéliumoktól a Jelenések könyvéig —, azt éreztem, hogy Isten hatalma és dicsősége végső soron az élet létezésének tényére vezethető vissza; a teremtés és gondviselés valóságában gyökerezik. Isten szól: legyen és lesz élet, mozgás, szaporodás. Lecsillapítja a tengerek zúgását, népek háborgását. Meggazdagítja a földet, bő gabonával borítja a völgyeket, a halmokat a vigság övezi, népének esedezését meghallgatja, hegyeket épít erejével, körül van övezve hatalommal. (65. Zsoltár).

Léte örökkévaló, igazsága büntet hetediziglen és emberekhez hajló szeretete áld ezeriziglen.

Nemzedék nemzedéknek dicséri műveit, a föld lakói és minden nagy emberek, pásztorok és mennyei seregek sokasága zengi dicsőségét. Tanítványok és a meggyógyult betegek, de mindenek felett: a gyermekeket megáldó, az imádkozni tanító, a szenvedés útján Olajfák hegyére menő Mester, az élet fejedelme dicsóiti Őt: „tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség“.

Méltó, hogy övé legyen a dicsőség, a tisztesség és a hatalom, mert Ő teremtett mindent és minden az ő akaratából van. (Jel 4,11).

Élet és halál ura Ő.

E kettő közül a földi élet az elsődleges. Előbb élni kell, azután jön a halál és általa a láthatatlan és ismeretlen létezés, melyet Isten ajánl az embernek örökség gyanánt.

„Ó Urunk, ...! Mily felséges a te neved az egész földön, az égen is megmutattad fenségedet! Gyermekek és csecsemők szája által is építetted hatalmatod... Ha látom az eget, kezéd alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó — mondom —, hogy törődsz vele, és az emberfia, hogy gondod van rá? Kevéssel tetted őt kisebb Istennél, dicsőséggel és méltósággal koronáztad meg... Ó Urunk, mi Urunk! Mily felséges a te neved az egész földön“ (8. Zsoltár).

Számunkra elsősorban a mi egyéni létünk a legfontosabb. Ezen túl azonban látnunk kell, hogy az egyéni lét összefügg az egyetemes emberi léttel. A továbbiakban, pedig összefügg minden létező élőlény fennmaradásával.

Az Isten által alkotott életösszhang teljessége tökéletes és megcsonkíthatatlan. Az élővilág összessége egy láncszerűen összekapcsolt egységes rendet képez. Ha kihal egy faj, kihull egy láncszem és megbomlik az életegyensúly, melynek következtében kárt szenved maga az emberi élet is.

Ami van, annak lennie kell. „Mert nagy az Úr és hatalmas, / Dalmas mindenek felett. / ... Mert mindent tart, amit teremtett. / E roppant föld kerekége / S teljessége hatalmában áll. / Övéi a fénylő egek, / Napok, földek, Ő mindent táplál“ (49. sz. egyházi ének).

Az a tény, hogy Isten körülvette magát étellel és dicsőségét megosztotta teremtményeivel, nemcsak végtelen szeretetének bizonyossága,

hanem hatalmának és dicsőségének kiteljesedése. „Íme az Isten E dicsőségében / Minket is felvett, Örökévé tett / És tiszta fényben / Előtünk mégyen“ (190. egyh. ének). S így ha van emberi hatalom és dicsőség, az kizárólag Isten után van.

S van nemcsak az embernek, de minden élőnek is van külön hatalma és dicsősége, Isten által.

A virágok szépségükben, a méhecskék szervezett szorgalmukban, az égi madarak szárnyaikban, tojásaikból kikelt pelyhes magzatukban, a termőfák gyümölcsükben, a búzaszemek tápláló erejükben hordozzák hatalmukat és dicsőségüket.

S az öntudatos ember dicsősége miben lehet? Minden dicsőség a hatalomból ered, és minden hatalom erő kérdése. Ezért az öntudatos ember abban a képességben hordozza dicsőségét, mellyel az életet szolgálja.

A pusztá testi erő csak egyik keze az embernek. A másik a lélek ereje: az akaraterő. Mert erő kell a lemondáshoz, az önmegtartóztatáshoz, a türelemhez, a megbocsátáshoz, a szelídséghez is. Mindezek felül van a legnagyobb erő: a szeretet.

Az anya hatalma és dicsősége a szíve alatt hordozott, világra hozott és felnevelt gyermekeiben van.

„A bölcs férfi erős, és a tudós ember nagy erejű“ (Péld 24,5), keze munkája után él, s felesége, mint termő szőlőtő és reményteljes olajfacsemeték gyermekei (128. Zsoltár). Az igazság útján így válik ékes koronává fején az ősz haj (Péld 16,31).

Amikor közöttetek járok, gyönyörködve szemlélem, hogy ti magatok is milyen szép igyekezettel veszitek körül magatokat az étellel.

Tekintetem szelíden simul végig az ifjú édesanyákon, mikor kebelükre ölelik az ártatlan életet. Együtt örvendezve állok meg veletek egy-egy szépen megművelt földtábla mellett. Én is büszke vagyok szépen fejlődő állataitokra, gondozott zöldsége kertjeitekre, s az ablakaitokból, erkélyeitekéről rám mosolygó virágokra rámosolyog az én szívem is. Gyümölcsöseitektől roskadó fáitok alatt, terményeilek megrakott szekereitek előtt ragyogó szemmel állok én is mellettetek.

Nincs nagyobb boldogságom, ha egy halálosnak hitt beteg felgyógyult, ha egy béna ismét talpra állt, ha egy züllött s halál felé rohanó ember a lejtőn meg tudott állni és a rendes életbe visszatért.

De ha egy törött szárnyú madár újra felrepült, egy fertőzött patak újra kitisztult, egy alélt virág vagy levél újra felüdült, akkor is ehhez hasonló érzek.

Amikor pedig az emberi tudás: az orvosi, természettudományi, technikai és egyéb életet szolgáló diadalokról hallok, vagy a méltányos emberi életért folytatott társadalmi erőfeszítések eredményeinek híre jut el hozzám, akkor a hatalom és a dicsőség új dimenzióit látom mindezekben.

Megdöbbenek, amikor arra gondolok, hogy Isten a halál hatalmát is az ember elé tette (V. Móz 30,19) Megdöbbenek, mert, ha az ember e hatalommal él nemcsak önmaga szégyenét teremti, de Isten ellen cselekszik, elhomályosítva az Ő örökkévaló dicsőségét.

En bízom abban, hogy az ember nem a halált, hanem az életet fogja választani. Bízom abban, hogy az élet védői, az élet szolgálói, művelői, méltányossá tevői, előbbre vivői érvényesülnek, mert hiszem, amit a jézusi imádságban naponta elmondok, „Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké“. Ámen.

NYITRAI MÓZES

SZÍVÁTÜLTETÉS

Ezék 11,19

Beteljesedett az ígélet: adok nekik új szívet. December 3-án, 1967-ben, megtörtént az első szívatültetés, Christian Barnard professzor vezetésével. Dél-afrikai Fokvárosban eltávolították Louis Washkansky beteg szívét és egy balesetben meghalt leány szívét ültették át a mellkasába. Amikor magához tért, első szava ez volt: „sokkal jobban érzem magam.“ Egy hét múlva már a kórház erkélyén üldögélt. Rövid ideig tartott az öröm. Tizenhatodikán kétoldali tüdőgyulladás tünetei mutatkoztak. Valójában az idegen szív kivetésére készült a szervezet. Tizennyolc nappal a világhírű műtét után, valóban visszautasította az átültetett szívet az az emberi test, akin akkor a világ szeme csüngött: meghalt a „lány szívű férfi“.

Az eseményt az orvostudomány így közölte: Ez a halál nem jelent kudarcot, mert semmiképpen sem zárja le az újabb hasonló kísérletek útját. A harc tovább folytatódik az új szívért.

Húsz év távlatából kijelenthetjük: a harc valóban tovább folytatódik a halál ellen a szívgyógyászatban is. Már szinte le is járt a csodák három napja ezen a téren is; annyira természetes lett az egyre több szívatültetés, hogy a nagyközönség csak átfut egy-egy ilyen híradás felett.

Az egészséges szív adventjéről sem mond le az ember. Már a próféták is megjósolták az új szívet: el fog jönni az idő, amikor nem lesz rossz szív, nem lesz gonosz lélek. Mert a megigazult ember ott van Isten tervében. Úgy alkotta teremtésének koronáját, hogy egyre több erény ékesítse a fejlődés fokozatait. Úgy alkotta az embert, hogy a tökéletesedés vágya benne legyen; hogy ne nyugodjék bele lépten-nyomon kiütkező gyarlóságaiba; ne nyugodjon bele abba, hogy az ember szíve bosszúban, bűnben, irigységben, kegyetlenségben, embertelenségben dobogjon.

A próféták könyve tele van ezzel a reményteljes jövendöléssel. Ezékiel próféta akkor élt és dolgozott népe javára, amikor arra a legnagyobb szükség volt: a fogság korában. Nebukodnezár Babilonba hur-